

NGJALLJA

Nr. 2 (133) Viti XIII i botimit

SHKURT 2004

Çmimi 10 lekë

Një foto që dëshmon më shumë se falsifikimet gjyqësore

Kisha “Shën Maria e Pazarit” në Përmet, në vitin 1956

Foto: Pirro Naçe, botohet për herë të parë

- U ndërtua rreth vitit 1600 dhe pati mjaft rindërtime e zgjerime të mëvonshme
- Kisha ishte kështu në vitin 1956
- U shndërrua në shtëpi kulture në vitin 1967
- Në vitin 1997 u rinjoh si pronë e Kishës sonë
- Në vitin 2001 mbaruan peripeçitë gjyqësore dhe filloi të funksionojë përsëri si kishë
- Në vitin 2002 u rihap një farsë gjyqësore nga Bashkia e Përmetit, me dokumente e ekspertiza të sajuara
- Duan ta shkatërrojnë sërish në vitin 2004

Në këtë numër:

F.2: Dëmtohet sërish një kishë orthodhokse e “mbrojtur nga shteti”

F.3: Dëmtohet nga zjarri kisha e Shën Kollit, në fshatin Vanaj, Fier

F.5: Fjeti besimtarja e shquar Elisabeta (Berta) Dhimitri

F.6: Vazhdon restaurimi i Kishës së Fjetjes së Shën Marisë në fshatin Zervat

F.12: Kasetë dhe Cd me shërbesat e Pashkëve

“Në Evropën e Bashkuar duhet që të Krishterët të jenë së bashku ...”

Nga data 29 janar deri më 1 shkurt, në Opole të Polonisë u mbajt mbledhja e Komitetit të Përbashkët midis Konferencës Evropiane të Kishave (CEC) dhe Këshillit të Konferencave (të episkopëve katolikë) të Evropës (CCEE). Në të mori pjesë dhe Kryepiskopi Anastas, si zëvendës-president i Konferencës Evropiane të Kishave.

Në veprimtari të dy organizatat përfaqësues nga autoritete të larta fetare, si dhe nga stafi i tyre drejtues. Ajo përmbante në programin e saj vlerësimin e punës së Komitetit të përbashkët dhe adoptimin e materialeve të përgatitura nga takime të mëparshme përga-

titore, aprovimin e programit për periudhën në vazhdim, shqyrtimin e situatës së lëvizjes ekumenike në Evropë, organizimin e veprimtarive dhe organizmave për vënien në jetë të “Kartës Ekumenike”. Gjithashtu, u bë shqyrtimi i punës dhe detyrat e Komitetit “Islami në

Evropë”, duke e vënë theksin tek mënyrat dhe rrugët e realizimit të këtij dialogu ndërmjet besimeve. U diskutua edhe për qëndrimin e kishave ndaj Kushtetutës Evropiane që po përgatitet dhe raportet e tyre me politikanët, për kohën e mbajtjes së takimit të tretë ekumenik evropian në vitin 2007, që do të zhvillohet në Evropën Lindore, në vendet me traditë Orthodhokse, si dhe u caktua data e takimit të ardhshëm të Komitetit të Përbashkët.

Takimi pati edhe shërbesa fetare të besimeve të ndryshme,

(Vijon në faqen 7)

Në këtë numër të “Ngjalljes” po japim sërish lajme për kisha orthodhokse të grabitura apo dëmtuara.

Një ikonostas është vjedhur për të disatën herë në Karavasta dhe një kishë është dëmtuar pjesërisht nga zjarri në Vanaj. Të dyja janë monumente kulturore që janë në ruajtjen dhe përgjegjësinë e shtetit (i cili vazhdon ta quajë veten pronar i tyre), por kjo nuk i pengon aspak keqbërësit (rregullisht të panjohur), të veprojnë.

Problemi është më i gjerë se cënimi i këtyre dy kishave. Është tek fakti se shteti demokratik këmbëngul të përjetësojë gjendjen dramatike për besimet që solli regjimi monist ateist, duke këmbëngulur të quajë pronë të vetën kishat, ikonat apo arkivat që u vodhën dhunshëm dhe duke i trajtuar ato si mall dhe jo si gjëra me vlera të pallogarishme shpirtërore për komunitete mjaft të mëdha.

Nga një botim i Ministrisë së Kulturës mund të kuptosh përmasat e kësaj dukurie: Nga 1130 monumente kulturore e natyrore zyrtare që ka Shqipëria, rreth 150 janë kisha orthodhokse (35 të feve të tjera). Kjo, ndërkohë që fondi për t’i ruajtur e mirëmbajtur ato është qesharak. Buxheti vjetor i Institutit të Monumenteve është sa 25-50 për qind e fondeve që duhen për restaurimin e plotë të një kishë me vlera të veçanta!... Sivjet për shembull, gjysma e tij do përdoret për shtëpitë monumentale në rrezik shembjeje të Gjirokastrës. Shto këtu shpenzimet administrative dhe urgjente dhe kupton se për kishat s’mbetet asgjë, përveç këmbënguljes për të mos ia ridhënë pronarit të ligjshëm, Komunitetit Orthodhoks, paçka se mund të shemben e shkatërrohen (mbase për ndokënd kjo do të ishte më e pëlqyeshme).

Për më shumë, ka qenë Kisha jonë, që megjithë këtë gjendje absurde, ka investuar më shumë se 3 milionë dollarë për restaurimin dhe ruajtjen e këtyre monumenteve.

Dëmtohet sërish një kishë orthodhokse e “mbrojtur nga shteti”

Vidhen pjesë të ikonostasit në kishën e fshatit Karavasta, në Lushnjë

Pamje e ikonostasit, shumë pjesë të të cilit janë vjedhur dhe djathtas afreske të hierores

Nga burime të brendshme të Kishës sonë u njoftuam për një vjedhje të pjesëve të ikonostasit nga kjo kishë, bërë në periudhën dhjetor 2003. Menjëherë u kontaktua me Institutin e Monumenteve të Kulturës, i cili nuk ishte në dijeni të kësaj ngjarjeje dhe u kërkua një verifikim dhe informacion zyrtar për këto vjedhje. Pas një konstatimi në vend, që u bë nga ana e jonë, u pa se pas shpërthimit të derës së kishës në ikonostas ishin vjedhur një brez druri i gdhendur midis ikonave të mëdha dhe baltakinit, si dhe pjesët harkore të gdhendura mbi dyert anësore të ikonostasit. Në bazë të informacioneve dhe arkivave që kemi ikonostasi i kësaj kishë është vjedhur edhe herë të tjera më parë, megjithëse kjo kishë është e ruajtur vazhdimisht nga Instituti i Monumenteve të Kulturës. Gradualisht kjo kishë po humbet vlerat e saj unike dhe të përsëritshme dhe duhet që të përdoren të gjitha mundësitë për të mos lejuar dukuri të tilla, që po shfaqen kohë mbas kohe në kishat monument kulturore.

Kisha është ndërtuar në vitin 1778 dhe është pikturuar më 1797 nga piktorët e familjes grabovare Katro (Çetiri), Gjergji dhe Joani.

Kisha përbëhet nga naosi dhe hajatat e mbyllura që e rrethojnë

në tri anë, të cilat janë rindërtuar në një fazë më të vonë. Naosi është i tipit bazilikal me tre nefe dhe me tavan të rrafshët druri dekorativ.

Punimet restauruese u kryen

gjatë vitit 1999 me fond dhe supervizim nga Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë. Punimet arritën vlerën prej 5.482.840 lekësh.

Ark. Rest. Joan Strabërdha

LAJMERIM

Zyra Diakonia Agapes (Shërbimi i Dashurisë), që operon brenda Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë, kërkon të punësojë:

KOORDINATOR PROJEKTI (në fushën e shëndetit)

Aplikuesi do të jetë përgjegjës për realizimin e programit “Shëndeti dhe Shoqërimi i Grave në zonat rurale”, që zbatohet në fshatrat e Shpatit - Elbasan dhe fshatrat e Kavajës.

Aplikuesi duhet të plotësojë kriteret e mëposhtme:

- Të ketë mbaruar Fakultetin e Mjekësisë (preferohen aplikuesit, të cilët kanë përfunduar specializimin për mjek familje)
- Të ketë aftësi komunikuese
- Të zotërojë mirë gjuhën angleze (të shkruar dhe të folur)
- Të jetë i gatshëm të udhëtojë nëpër Shqipëri
- Të njohë programet bazë të kompjuterit (Word, Exel, Page Maker etj)
- Mosha e aplikuesit të jetë deri në 30 vjeç.

Aplikuesit mund të paraqesin një Curriculum Vitae deri më 25 shkurt, 2004 në adresat e mëposhtme:

**Kisha Orthodhokse Autoqefale e Shqipërisë,
Diakonia Agapes
Kutia Postare 1545**

ose: Rruga: "FORTUZI" (ish - çerdhja Nr. 5)

Si dhe mund të kontaktoni nga ora 9⁰⁰ - 15³⁰ me: Ana Luca

Tel: 04 25 63 68 ext.23, Fax: 04 23 05 64,

E-mail: ana.luca@diakoniagapes.org

daoffice@diakoniagapes.org

Dëmtohet nga zjarri kisha e Shën Kollit në fshatin Vanaj, Fier

Kisha u ndërtua në vitin 1777 dhe u pikturua më 1795 nga vëllezërit grabovarë Gjergji dhe Joani, të cilët kanë ushtruar një veprimtari të dendur në krahinën e Myzeqesë.

Kisha i përket një tipi bazilikal mjaft të përhapur në krahinën e Myzeqesë gjatë shek. XVIII-XIX. Natosi rrethohet nga ana veriore, jugore dhe perëndimore nga hajatet e mbyllura, nga të cilat pjesa perëndimore është shumë më e gjërë dhe luan edhe rolin e narteksit. Në hapësirën e tij është veçuar një kthinë, ku mbahej vaska e pagëzimit, ndërsa në anën perëndimore lartësohet kulla e ulët prej druri e kambanores.

Elementet e dekoracionit të brendshëm janë piktura murale që vesh të gjitha sipërfaqet e muraturës, ikonostasi dhe amvoni prej druri të gdhendura me një cilësi të lartë artistike dhe tavani prej druri i ngjyrosur.

Në këtë kishë janë bërë punime restauruese në vitet 1998-1999, të investuara nga Kisha Orthodoxokse

Autoqefale e Shqipërisë me një shumë prej 7.186.420 lekësh

Më 28.12.2003 është konstatuar se krahu verior i hajatit është djegur. Fatmirësisht zjarri nuk është përhapur në ambientet ngjitur të naosit dhe të narteksit për shkak të mureve ndarës që e kanë izoluar atë. Shkaqet e zjarrit ende nuk dihen, por ai ka djegur trarë, petavra, dritare dhe dyer, duke e lënë pjesën veriore të hajatit ku është edhe pagëzimetorja të hapur kundrejt agjentëve atmosferikë dhe të papërdorshme.

Pamje e pjesës së dëmtuar nga zjarri në kishën e Shë Kollit, Vanaj

Kjo kishë është një nga kishat e fondit në ruajtje të Institutit të Monumenteve të Kulturës dhe është nën kujdesin e drejtpërdrejtë të Drejtorisë Rajonale të Monumenteve të Kulturës, Tiranë, e cila ka një roje me pagesë për këtë.

Ishte Kisha që konstatoi problemin dhe u njoftua urgjentisht I.M.K. duke kërkuar një informacion zyrtar për këtë dëmtim të konstatuar.

*Ark. Rest. Gentian
Joan Stratobërdha*

Eshtë ndodhi e përsëritur e ripërsëritur, që një organ shtypi të shkruajë me papërgjegjshmëri për një çështje që ka të bëjë me Kishën tonë. Por, është e rrallë që një organ shtetëror, në këtë rast Komiteti i Kulteve, të mbajë një qëndrim të qartë e të prerë ndaj këtyre sajësive dashakeqe.

Republika e Shqipërisë
Këshilli i Ministrave
Komiteti Shtetëror për Kultet

Deklaratë për shtyp

Gazeta "Panorama" në datën 26.01.2004 ka botuar, në referencë të Komitetit Shtetëror për Kultet, shkrimin: "Të mbyllën dy universitetet fetare" me titra të mëdha si "Ultimatumi".

Të konsideruar si autorë burimorë të këtij shkrimi, ndihemi të detyruar të deklarojmë: Nuk ka dhe nuk ka patur asnjë kërkesë të Komunitetit Shtetëror për Kultet as zyrtarisht dhe as verbalisht për mbylljen nga instancat zyrtare shtetërore të "Akademisë Orthodoxokse" në Shën Vlash të Durrësit dhe të "Seminarit Katolik" në Shkodër. Prej nesh është kërkuar që prej vitit 2001, vetëm liçensimi i këtyre institucioneve që ekzistojnë dhe funksionojnë prej më se 9 vjetësh.

Informacioni i parashtruar në këtë shkrim, për përbërjen dhe destinacionin e studentëve, për personelin pedagogjik dhe burimet e financimit të këtyre dy shkollave, nuk ka dalë kurrsesi nga Komiteti Shtetëror për Kultet, sepse ne nuk dimë dhe nuk mund t'i dimë.

Të dhënat e parashtruara në shkrim janë, jo vetëm të sajura (burimet e tyre i di gazetari dhe redaksia), por edhe provokative. Synimi, që del qartë edhe nga leximi i vëmendshëm i shkrimit, është një farë armiqësimi mes myslimanëve e të krishterëve, mes Perëndimorëve dhe Lindorëve, (sipas shkrimit dy shkollat kristiane nuk u mbyllën nga Qeveria, sepse i përkasin "frontit perëndimor", kurse dy shkollat e besimit mysliman-po).

Komiteti Shtetëror për Kultet nuk e ka në kompetencë as hapjen dhe as mbylljen e institucioneve arsimore jopublike fetare. Ai mund të japë mendim për programin fetar dhe veprimtarinë në këtë kuadër, por kurrsesi "ultimatum".

Biseda e drejtuesit të Komitetit Shtetëror për Kultet me autorin e shkrimit është bërë kryesisht për rregullimin ligjor të raporteve shtet-fe në zbatim të Kushtetutës, që në shkrim injorohet, kurse të tjerat, me përjashtim të kërkesës për liçensimin e dy shkollave, janë sajësive me burime që i di gazeta.

Këtë deklaratë e bëjmë për t'iu përgjigjur "Ultimatumi" provokativ të gazetës "Panorama", që synon dukshëm të atakojë tolerancën historike e shembullore ndërfaqetare në Shqipëri.

Nën përgjegjësinë time personale
Kryetari i Komitetit Shtetëror për Kultet
Fatri Sinani

Tiranë, më 26.01.2004

Për Kreshmën e Pashkëve duhet të dimë:

- Nuk hahet mish, peshk, bulmet, vezë gjatë gjithë kohëzgjatjes së saj.
- Peshk hahet vetëm më 25 Mars, e kremtja e Ungjillëzimit dhe në të Dielën e Dafinave.
- Lejohet ngrënia e "frutave të detit" (midhje, oktapodë, sepje kallamarë).
- Nëse është e mundur kreshma mbahet pa ngrënë vaj ditët e javës (ose të paktën të premtëve dhe të mërkurave), ndërsa të shtunave dhe të dielave përdoret gjithmonë vaji (me përjashtim të së Shtunës së Madhe).
- Verë pihet vetëm të shtunave dhe të dielave.
- Kushdo që ka probleme shëndetësore apo të tjera që nuk e lejojnë ta mbajë kreshmën, duhet të bisedojë me atin shpirtëror.

“...Ata që punuan me guxim rrojnë në jetë të jetëve”

“Jam shumë i prekur dhe ndihem shumë i kënaqur sot që ndodhem këtu, mes jush, pas një periudhe të gjatë”, iu drejtua Fortlurturia e Tij Anastasi orthodhoksëve beratas, që kishin mbushur shtëpinë e Zotit.

Ai erdhi më 25 janar në kishën historike të Shën Spiridhonit për të kryer së bashku me Imzot Ignatin Liturgjinë Hyjnore të së dielës së 15-të të Llukait, të Zakheut e të Shën Grigor Theologut, si dhe për të zhvilluar ceremoninë e të dyzetave nga dita e fjetjes së Ikonom Stafrofor, At Vangjel Xoxes.

Dy klerikët e lartë shoqërohehin në meshim nga protopresviteri Jani Trebicka, nga priftërinjtë Petraç Simsia, Kristaq Subashi, Nikolla Nushi dhe nga dhjakonët Spiridhon Pipa dhe Asti.

Duke iu referuar Ungjillit të Shenjtë të kësaj dite, Kryepiskopi Anastas bëri një predikim sa të këndshëm, aq edhe të çmuar.

Para se të mbaronte Liturgjia Hyjnore, u zhvillua ceremonia e përsëritjes për të dyzetat e fjetjes së Ikonom Stavrofor, At Vangjel Xoxes. Fortlurturia e Tij, shprehu konsideratën e lartë që kishte për të ndjerin prift: “Shumë vjet më parë, më 25 qershor 1991, pata nderin ta hirotonisja nga dhjak në prift dhe qysh prej asaj dite e quajta at Vangjelin si birin tim shpirtëror. Ashtu si çdo prind që ndien hidhërim të madh për birin që ikën para babait, ashtu dhe unë ndiej po kaq dhembje për birin tim shpirtëror, papa Vangjelin, që iku para meje. Ai u lind në një familje priftërinjsh, që e edukuan qysh në fëmijëri me dashurinë për Krishtin. Vëllai ynë Vangjel, njeri me forcë të madhe shpirtërore burrërore i ofroi shumë Kishës. Ai ishte si një simbol brenda njerëzve, njeri me besim të madh e i përlulur në periudhën e errët të mbylljes së kishave vazhdoi të bëjë punën e zdrucktarit. Kur u rihapën kishat, ai nxitoi të bëjë punën e tij si klerik. Që atëherë e ndieva si një person të afruar, i cili me ndershmërinë e tij ishte për mua një bashkëpunëtor shumë i shquar. Do ta kujtojmë me

dashuri e respekt për gjithçka që bëri për Kishën. Ishte një bekim i madh për Beratin, që kishte këtë prift. Për shtatë vjet me radhë ai ishte përfaqësuesi im këtu. At Vangjeli me shumë devotshmëri i kreu detyrat”.

Fjalët e fundit të Kryehirësisë së Tij u shoqëruan me psaljen: “I përjetshëm qoftë kujtimi i tij!”.

Pas mbarimit të Liturgjisë Hyjnore, Mitropoli i Beratit, Imzot Ignati, e shoqëroi Fortlurturinë e Tij për të vizituar shtëpinë e kursit të rrobaqepsisë dhe Katedralen madhështore, në ndërtim e sipër, të Shën Dhimitrit. Të gjitha këto vepra të rëndësishme, janë ndërtuar në sajë të ndihmave të shumta që siguron Kryepiskopi Anastas nëpërmjet miqve e dashamirësve të panumërt që ka në mbarë botën.

I kënaqur nga gjithçka që pa e dëgjoi, Fortlurturia e Tij mori pjesë në drekën që shtruan familjarët e të ndjerit famulltar. Këtu edhe një herë Kryehirësia e Tij ngushëllon thellësisht priftëreshën Vushe dhe pjesëtarët e tjerët të familjes, duke thënë: “...Dua që familjarëve të tij Perëndia t’ua zvogëlojë dhembjen. Lutem që qyteti i Bera-

tit të nxjerrë njerëz të tillë që të vazhdojë punën. Ata që punuan me guxim nuk vdiqën, por rrojnë në jetë të jetëve. Keni fat që në këtë Mitropoli të keni Mitropolitin Ignat”.

Gjatë drekës e mori fjalën edhe Imzot Ignati, i cili theksoi: “Kryehirësi! Na shtove jetën. Na entuziazmove, na gëzove, na frymëzove me praninë Tuaj. I bëre nder At Vangjelit, nderove familjarët e tij dhe të gjithë shpresëtarët beratas me predikimin me fjalët ngushëlluese dhe me horizontin Tuaj të pamatë, që treguat në këtë ditë të paharruar.

Fortlurturi, këto fjalë të shtrenjta do të na nxisin për të punuar më me zell, për të përmbushur sa më mirë detyra tona.

Zotit tonë

Cili emër është më i Lartë
Se ai që bëri qiellin?

Cila dorë është më e ngrohtë
Se Ajo që bëri Diellin?

Cili krah është më i fortë
Se Ai që mban Misterin?

Cila zemër është më e gjerë
Se Ajo që fal mëkatin?

Cili sy është më i thellë
Se Ai që sheh jetimin?

Cila gojë është më e ëmbël
Se Ajo që sjell pajtimin?

Cili trup në kryq u ngul
Dhe armiqtë i përqafoi?

Cila jetë, jetën dha
Dhe njeriun e shpëtoi?

R. Shqevi

Ju falënderojmë nga zemra për gjithçka që keni bërë dhe bëni për forcimin e kishës sonë. Si një at i dashur, i pajisur me hirin e Zotit përveç kishave të shumta anembanë Shqipërisë, keni ngritur Katedralen e Korçës, atë të Durrësit dhe tani edhe Katedralen e Shën Dhimitrit në qytetin tonë të lashtë.

Ju deri tani keni punuar për të tjerët, kurse për vete nuk keni bërë gjë. Nëse neve na keni ndihmuar Ju, i përndritur Kryehirësi jam i bindur se për Juve do të kujdeset vetë Zoti, që edhe në Tiranë të ngrihet madhështore Katedralja e munguar deri tani, që e presin me padurim të gjithë orthodhoksët shqiptarë”.

Ilia Mihal Zaka

**Adresat e faqeve të hapura në Internet
dhe ajo e E-mail-it,
të Kishës Orthodhokse Autoqefale
të Shqipërisë, janë:**

Internet: **www.orthodox-albania.org**
E-mail: **orthchal@orthodoxalbania.org**

Një jetë në shërbim të kishës

Fjeti besimtarja e shquar Elisabeta (Berta) Dhimitri

Elisabeta Xhokaxhi ose siç njihet nga besimtarët e Korçës Berta Dhimitri lindi nga një familje besimtare më 1 mars të vitit 1926.

Pati shumë tragjedi në familjen e saj dhe mbas vdekjes së prindërve, vëllait dhe motrës mbeti e vetme, por jo e izoluar, sepse fuqinë për të jetuar dhe punuar e gjeti tek Kisha që për të ishte gjithçka.

Me besim të patundur tek Zoti, ajo ishte shembulli i atyre besimtarëve që i rezistuan me vetëmohim periudhës së egër të përndjekjes së Kishës nga diktatura komuniste dhe që e mbajtën gjallë besimin orthodhoks në qytetin e Korçës. Mbante lidhje të ngushta me Olimbi Mullën dhe familjen Cico, që ishte qendra ku mbledheshin në fshehtësi besimtarët korçarë.

Me çantën e saj të mbushur me libra kalonte shtëpi më shtëpi për t'u dhënë forcë dhe kurajo besimtarëve, që të përballonin valën e egër të dhunës antifetare. Me gjithë përpjekjen e egër dhe rrezikun që paraqesnin për atë kohë, ajo nuk i ndërpreu asnjëherë të gjitha shërbesat fetare. Mbante lidhje me At Kozmain e Vlorës (Episkopi i Apolonisë) dhe priftërinj të tjerë që shërbenin në fshehtësi, me të cilët vazhdonin pagëzimet, kurorëzimet, përshtirjet dhe kryeshin Liturgjitë fetare për marrjen e kungatës. Kur në Korçë nuk kishte prift,

shkonte së bashku me Dhimitra Cicon për t'u kunguar në Tiranë. Për të mos rënë në sy të tjerëve nuk hanin darkë dhe mëngjes me pretekstin se do të bënin analiza mjekësore. Mbante rregullisht kreshmë dhe Paraklisin e Shën Marisë e bënte edhe në punë. Kur shoqet e punës e shikonin që lëvizte buzët kujtonin se e kishte nga lodhja dhe përsëriste shifrat meqenëse punonte si llogaritare, por më pas e mësuan të vërtetën dhe luteshin edhe ato bashkë me të. Në fillimet e demokracisë ishte nga të parat që u mobilizua në hapjen e kishave dhe ishte ndër iniciatorët

që në vitin 1990 për zhvillimin e ceremonive të para fetare në publik, në rrënojat e kishës së Shën Trinisë dhe Shën Thanasit, dhe qytetarët e Korçës dëgjuan kambanat e para që lajmëronin një epokë të re, atë të ringjalljes së Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë.

Ardhja e Kryepiskopit Anastas e bëri me krahë, ajo u rilind shpirtërisht, sepse Kisha e jonë ra në duar të sigurta, por përjetoj dhe dhembje të thellë kur njerëz dashakeqës dhe me qëllime djallëzore u sulën si fajkonj kundër Kryepiskopit, sepse donin të pengonin përpërimin e Kishës sonë. Janë të panu-

mërta lutjet dhe agripnitë që janë bërë prej saj në mbrojtje të Kryepiskopit. Por Kisha jonë ishte e destinuar prej Zotit që të ecte përpara edhe një ngjarje tjetër shumë e rëndësishme e lumturoi pa masë. Ishte fronëzimi i Imzot Joanit si Mitropolit i dioqezës së Korçës.

Ky ishte një gëzim i madh për të gjithë, sepse na dhuroi Perëndia një Mitropolit të denjë, por veçanërisht për Bertën, sepse Imzot Joanin e njihte që nga koha e diktaturës si një të ri me shumë dhunti, që pavarësisht nga moshja ishte miqësuar dhe punonte me shumë pasion së bashku me Theofan Popën, Petro Zhejn, Petraq Fundon dhe shumë të tjerë, duke shkuar qytet më qytet për të shpërguar Ungjillin dhe për t'u dhënë kurajo njerëzve të dëshpëruar. Për Imzot Joanin ajo ishte një nënë e dashur.

Berta Dhimitri shquhej edhe si një misionare jo vetëm për përhapjen e fesë, por edhe për zotërimin e mësimëve të Ungjillit. Ajo mbledhte ndihma për të varfrit, kujdesej për njerëz të sëmurë, u qëndronte pranë, ngushëllonte ata që kishin dhembje dhe i forconte në besë. I donte të gjithë dhe e donin të gjithë, prandaj ajo u bë simboli i forcës që ka Kisha jonë Orthodhokse. Këtë e tregon më së miri periudha e fundit e jetës së saj dhe megjithëse kishte mbetur e vetme nuk u gjend kurrë e vetmuar. Ajo pati përkujdesjen e pakursyer të Mitropolitit Joan, shërbimin dhe dashurinë e grave të Lidhjes Orthodhokse, të cilat gjatë gjithë periudhës së gjatë të sëmundjes së saj u përkujdesën dhe nuk e lanë vetëm për asnjë çast.

Berta, nëna jonë e dashur ndërroi jetë më 24 janar të këtij viti dhe u varros me nderime të mëdha nga ana e Kishës dhe gjithë qytetit.

Për meritat dhe veprimtarinë e saj të shquar, të gjitha shpenzimet e varrimit u morën përsipër personalisht nga Kryepiskopi Anastas.

I përjetshëm qoftë kujtimi i saj.
**Nga Lidhja e Grave
Orthodhokse e Mitropolisë së
Shenjtë, Korçë**

Korçë 30.01.2004

Në fotot:
Elisabeta
Dhimitri me
Kryepiskopin
Anastas (lart)
dhe poshtë me
Imzot Joanin
dhe një grup
besimtarësh
korçarë

Mitropolia e Gjirokastrës

Vazhdon restaurimi i Kishës së Fjetjes së Shën Marisë në fshatin Zervat

Kisha e Fjetjes së Hyjlindëses e Zervatit ndodhet në të hyrë të fshatit, në mes të oborrit që shërben dhe si varrezë. Mbishkrimet e gjetura na japin dy datime. I pari në 1583 është një gur i murosur në muraturën e kambanores që jep vitin dhe emrin e murgut Kalist, dhe mbishkrimi i dytë, pikturuar në suva mbi portën që lidh naosin me narteksin, bën fjalë për ndërtimin nga themelet të naosit dhe pikturimin e saj më 1606 dhe na njeh me piktorët Mihal dhe Nikolla. Në këtë kishë duken faza të ndryshme ndërtimi, të cilat mendojmë se janë bërë për funksionimin e saj në përshtatje me numrin e njerëzve që u ka shërbyer.

Kisha e Fjetjes së Hyjlindëses në Zervat është një nga monumentet më të rëndësishëm të periudhës pasbizantine që ruhet në Shqipëri, me vlera të veçanta arkitektonike dhe

artistike. Ajo paraqet një interes të veçantë si nga ana tipologjike dhe morfike ashtu edhe nga studimi i fazave dhe datimi i tyre. Si pasojë e mosmarrjes në të kaluarën masa të duhura konservuese, monumenti ka pësuar dëmtime të tilla të strukturave, që ia kanë ulur në mënyrë të ndjeshme aftësinë mbajtëse të tij si dhe ka sjellë dëmtime serioze të pikturës murale që vesh gjithë interjerin e kishës.

Për këto arsye u ndërmore studimi dhe më pas projekti i restaurimit të këtij monumenti.

Si përfundim të studimit dhe sondazheve, faza e parë na paraqet një kishë e tipit në formë kryqi të lirë me kupolë që si tipologji është e shtrirë në periudhën Bizantine dhe më vonë kemi transformimin e interjerit dhe eksterierit, të cilëve iu janë shtuar kohë mbas kohe ambiente dhe volume

duke arritur deri në formën që ne shohim sot.

Ndërhyrjet restauruese filluan në muajin prill 2003. Këto ndërhyrje kanë për qëllim konsolidimin e strukturave, konservimin e elementeve arkitektonikë si dhe konservimin e pikturës murale (afresk). Deri më sot janë kryer punime, si zbulimi i të gjithë çatisë nga pllakat e gurit dhe nga materiali mbushës, më pas u bë konsolidimi i konstrukcionit të çatisë (harqe, qemere, kupola), konsolidimi i mureve dhe përforcimi i themeleve. Një ndërhyrje shumë e kujdesshme është duke bërë edhe për konsolidimin e afreskut në të cilin është bërë integrimi, injektimi për konsolidim dhe pstrimi i sipërfaqes afërsisht në 80 % të pikturës. Gjithashtu në proces është edhe restaurimi i pjesës së sipërme të ikonostasit (baltakinit). Sipas grafikut të punimeve do të vazhdojë konsolidimi i mëtejshëm i mureve, si dhe mbulimi i çatisë sipas fazave, duke arritur edhe synimin e ndërhyrjes për vlerësimin dhe evidentimin e tyre. Më pas do të vazhdohet me konservimin e plotë të pikturës murale dhe me konsolidimin e gdhendjeve të drurit (ikonostas, frone, amvon, tavolinë e shenjhtë). Punimet sipas grafikut parashikohet të përfundojnë në muajin nëntor 2004.

Edhe ky investim i rradhës është në kuadrin e kontributit të Kryepiskopit +Anastas për ruajtjen e trashëgimisë kulturore në Shqipëri si dhe të ringjalljes së pasurisë shpirtërore.

Ark. Rest.Gentian Joan
Stratobërdha

Revista e Rinisë Orthodoxke të Shqipërisë “Kambanat” festoi 2-vjetorin e krijimit të saj. Për të kujtuar këtë ngjarje të veçantë që ka lënë gjurmë në historinë e botimeve të Kishës sonë, pjesëtarët e stafit dhe bashkëpunëtorët e kësaj reviste u mbledhën në një nga lokalet e kryeqytetit në fund të muajit janar dhe festuan së bashku ditëlindjen e dytë të këtij organi përfaqësues rinor.

Ishte dhjetori i vitit 2001 kur lindi ideja dhe dëshira e disa studentëve, aktivistë të Organizatës Rinore Orthodoxke “Bij të Dritës” në Tiranë për të botuar revistën “Kambanat” si një mjet shprehës i botës së pasur shpirtërore të rinisë sonë. Botimi i revistës gjeti mbështetjen e madhe dhe fondet e siguruar nga Kryepiskopi Anastas. Numri i parë i saj doli në qarkullim në kohën kur festojmë Krishtlindjen, duke shfaqur kështu një simbolikë shumë domethënëse me përkimin e kësaj ngjarjeje.

Revista është konceptuar si një botim, në të cilin shpalosen idetë dhe mesazhet e të rinjve orthodoxkë shqiptarë për jetën brenda Kishës, familjes, shkollës dhe shoqërisë. Ajo përhap kudo tingujt rinorë, zërin e kësaj rinie vitale, gjallërinë e ndenjtarit e pasura dhe bukurinë shpirtërore të besimit tonë.

“Kambanat” ka tematikë kishtarë, kulturore-letrare. Gjithashtu në të janë të pranishëm artikujt informativë mbi aktivitetet që zhvillon rinia orthodoxke në vendin tonë, krijime, ese dhe kuriozite nga fusha të ndryshme. Revista botohet një herë në dy muaj, është me ngjyra dhe përmban 40 faqe. Ajo shpërndahet në disa qytete të Shqipërisë.

Revista “Kambanat” synon në të ardhmen të vazhdojë të jetë zëri përfaqësues i Rinisë Orthodoxke Shqiptare, si dhe të shërbejë si një dritare kulture, horizont shprese dhe dashurie për të gjithë lexuesit e saj.

Isidor Koti

Pamje e jashtme dhe e brendshme e Kishës gjatë punimeve

“Në Evropën e Bashkuar duhet që të Krishterët të jenë së bashku ...”

(vijon nga faqja 1)

takime me autoritetet lokale, vizitë në ipeshkvinë lokale katolike, një celebrim ekumenik etj.

Duhet veçuar ftesa që iu bë Kryepiskopit Anastas nga pedagogët dhe studentët e Universitetit Teologjik Katolik të Opoles. Në fjalën para tyre, Fortlumturia e Tij theksoi midis të tjerave: “Kur jam pranë studentëve ndihem si në shtëpinë time. Fjalët “Universitet” dhe “Ekumenizëm” janë sinonime, pasi të dy janë të interesuar për gjithë botën. Detyra jonë është të jetojmë dhe të përpiqemi për përparimin e Kishës lokale dhe ta shohim atë në aspektin e të gjithë botës. Në Evropën e Bashkuar duhet që të Krishterët të jenë së bashku... Detyra jonë sot është të mendojmë së bashku të veprojmë së bashku dhe të pranojmë Kryqin së bashku”.

Fjala e Kryepiskopit Anastas u duartroi për disa minuta dhe dekan i Universitetit tha se ishte një nder i madh për këtë universitet prania e një personaliteti të shquar në jetën fetare në Evropë dhe më gjerë, siç është Kryepiskopi Anastas.

Kryepiskopi Anastas foli gjithashtu dhe në Kishën e Qytetit të Opoles, përpara besimtarëve të shu-

mtë që kishin ardhur të ndiqnin Liturgjinë. Midis të tjerave, ai tha:

“Ne si të krishterë, nëse do t'i hedhim një vështrim historisë, do të shohim se Kisha ka një karakter apostolik. Gjithashtu, ne kuptojmë se do ndjejmë një gëzim të madh

Çast nga takimi në Opole

për të shkuarën e saj dhe një dhimbje të madhe për të tashmen. Kur mendojmë se në mijëvjeçarin e parë të gjithë të krishterët ishin të bashkuar, dhe në mijëvjeçrin e dytë fatkeqësisht ne u ndamë, jo aq shumë për shkaqe teologjike, por politike dhe interesa të tjera, lind pyetja, se çdo të ndodhë me ne në mijëvjeçarin e tretë? Do të ndjekim mijëvjeçarin e parë apo të dytë?

Disa nga ne mendojnë se duhet të ndjekim mijëvjeçarin e parë. Do të ishte skandal për ne të krishterët që të bëheshim më pak profetikë se politikanët, të cilët shikojnë përpara për një Evropë të bashkuar dhe si është e mundur për

ne të krishterët të veprojmë të izoluar.

Sekreti për ne është gjithmonë Ai që ishte është dhe do të jetë, Krishti Zot. Ne e dimë se rruga për t'iu afruar të tjerëve është e ngjashme me atë të afrimit sa më shumë me Jisu Krishtin. T'i kërkojmë Atij që çdo ditë e më shumë të na çlirojë nga egoizmi ynë dhe gjithë veten tonë t'ia përkushtojmë Atij.

Dihet se kjo nuk është një detyrë e lehtë. Por, çfarë gjëje që ka vlerë është e lehtë për t'u arritur? Prandaj më e rëndësishmja është të përpiqemi që të mendojmë si Ai mendon, të veprojmë si Ai veproji, të ndjejmë si Ai ndjeu dhe të kuptojmë realitetin si Ai bëri. Sa herë ne i afrohem më shumë Krishtit, ne kontribuojmë për bashkimin e të krishterëve. Dhe le të lutemi për njëri – tjetrin që çdo ditë të marrim më me shumë seriozitet besimin tonë, të përpiqemi për ta kuptuar, dashuruar dhe shërbyer më shumë Krishtit.

Unë e di, se janë shumë njerëz që thonë, se për t'u bashkuar të krishterët duhet të ndodhë ndonjë çudi. Por, përgjigjja është e qartë, se patjetër që duhet një mrekulli, por ne besojmë në mrekullitë. Dhe mrekullitë nuk bëhen nga ne, por nga fuqia e Shpirtit të Shenjtë. Të gjithë ne që marrim pjesë në këtë ndarje të dhimbshme përsëri jemi të mbushur me shpresë, sepse ne e dimë se fjala e fundit nuk është e jona, por është e Atij që është Fjala e Perëndisë. Le të vazhdojmë të gjithë së bashku me më shumë seriozitet dhe shumë zjarr në zemër për të arritur bashkimin e të krishterëve. Ne besojmë në çudinë!

Jorgo Papadhopulli

E Diela e Orthodhoksisë (29 shkurt)

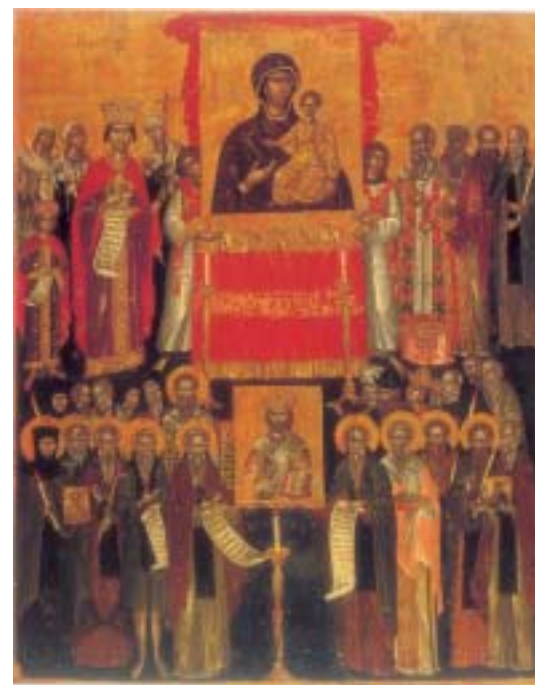
Pas fillimit të Kreshmës së Pashkëve, e diela e parë pas saj, është e Diela e Orthodhoksisë. Ajo është e Kremtja e falënderimit për triumfin e Orthodhoksisë mbi ikonostaset. Por, si nisi kjo e kremte?

Në vitin 787, Perandresha Irini, së bashku me Patrikun e Konstandinopojës, Tarasin thirrën në Nikea Sinodin e VII-të Ekumenik. Në të, 300 episkopët pjesëmarrës rivendosën përdorimin e ikonave dhe përcaktuan, se ikonave nuk u takon adhurim, por vetëm nderim. Adhurimi i takon vetëm Zotit.

Gjithashtu, Sinodi sqaroi, se vetë nderimi i takon asaj çka tregon ikona dhe jo imazhit dhe lëndës së saj.

Por, edhe pas këtij Sinodi rishpërtheu një periudhë përndjekjeje kundër ikonave. Ishte Perandresha Theodhora, që rivendosi përfundimisht ikonat dhe nderimin për to, në një sinod që u mbajt në Konstandinopojë. Në të Dielën e parë të Kreshmëve të mëdha, më 11 mars 843, ikonat u rivendosën nëpër kisha me ceremoni madhështore.

Që nga ajo ditë Kisha jonë Orthodhokse e kremton këtë të diel, si “E Diela e Orthodhoksisë”, duke kujtuar jo vetëm rivendosjen e ikonave, por në përgjithësi fitoren e besimit të vërtetë mbi të gjitha herezitë.

Nga Shenjtorët e muajit

Isidor pilusioti (4 shkurt)

Ka lindur me sa duket në Aleksandri, rreth vitit 370 nga prindër të shquar dhe të virtytshëm. Pasi u shkollua thellësisht e mori përsipër barën e lehtë të Zotit, d.m.th. u bë anëtar në një manastir, në Kodrën e Pilusit, në degën perëndimore të Nilit, ndaj dhe quhet pilusioti. Prift dhe prijës, shembull morali dhe urtësie murgërore, fitoi një famë mbarorthodhokse. Punoi për disiplinën e murgjve dhe besnikëve. Ruhen 1997 letra të tij. Ai shkroi mijëra letra, pasi njerëz të shtresave të ndryshme kërkonin nëpërmjet letrave që i dërgonin atij zgjidhjen e problemeve të ndryshme të tyre. Letrat janë shkruar shkurt, por dinjitoze nga ana e stilit, ato dëshmojnë për frymëzim të perëndishëm dhe merreshin me dogmat, shpjegimin e Biblës dhe jetën shpirtërore. Konsideronin lutjen, virtytin dhe besimin si gjëra të domosdo-

shme për shpëtimin; e shihin monakizmin si mishërimin e përsosmërisë së krishterë; luftojnë kundër Arianizmit dhe Nestorianizmit; për më tepër, na ofrojnë rastësisht edhe informacionin e vlefshëm historik. Për të gjitha këto, kanë një rëndësi shumëdimensionale. Gjithashtu hartoi dhe dy dispensa që humbën. Ishte mbrojtës i fuqishëm i kujtimit të shën Joan Gojartit (13 nëntor). Pra, arriti dhe bindi të afërmin e tij, shën Kirilin e Aleksandrisë (18 janar) që emri i tij të regjistrohej përsëri në diptikët e Kishës së Aleksandrisë. Më parë kishte një konflikt për këtë.

Në përgjithësi ka luajtur një rol të rëndësishëm në ndodhitë kishtare në kohën e tij, madje kishte korrespondencë dhe këshillonte perandorin. Fjeti në paqe midis viteve 435 - 449.

(Isidor, do të thotë: i barabartë me dhuratë.)

Leoni i Katanias (20 shkurt)

U lind nga prindër besëmirë dhe aristokratë, afër bregdetit verior të Adriatikut, në Ravenë, qytet me famë për shkak të monumenteve të krishtera të lashta. Falë virtytit të tij e hirotonisin episkopin e Katanias në bregdetin lindor të Sicilisë. Punoi me të gjitha mënyrat për hir të grigjës së tij, bënte bamirësi dhe mrekulli, luftonte kundër idhujtarëve dhe heretikëve. Me materialet e një tempulli idhujsh ndërtoi kishën e shkëlqyer të shën Lukisë (13 dhjetor), e cila ishte martirizuar në Katania. Në ishull ushtronte veprimtari njëfarë Hili-dhori, që kishte bërë marrëveshje me djallin që të mohonte Krishtin dhe si shpërblim t'i plotësonte çdo dëshirë. Pra magjistari me magjitë e tij shkaktonte trazira dhe shqetësime, kështu që u dënua me vdekje. Por nuk e kapnin dot pasi u shmangej.

Më kot Hierarku përpiquej që ai të vinte mend. Më në fund Hili-dhori u fut në kishë, këtë gjë e kishte bërë dhe herë të tjera, dhe gjatë shërbesës nisi të kërcejë dhe të bëjë gjëra të pahijshme. Episkopit i erdhi në majë të hundës, e lidhi

me petrahilin e tij, e nxori jashtë, qortoi shpirtin e papastër, kështu humbi çdo fuqi dhe tërhoqi brenda në zjarr të dënuar duke u futur edhe ai vetë. Ai që ishte i keq si satanai u bë shkumb, ndërsa ai që ishte i shenjtëruar si engjëll mbeti i paprekur!

Ngjarja pati jehonë, saqë perandori Leon VI (886 - 912) dhe biri i tij, Konstandini VII (913 - 959) e thirrën në Konstandinopojë ku e nderuan me shpresëtar. I temjanisi me temjan mbi qymyr të ndezur që e kishte mbi rason e tij - të tjerë pretendojnë se bëhet fjalë për perandorët Leon IV (775 - 780) dhe birin e tij, Konstandin VI (790 - 797) dhe përcaktojnë fjetjen e tij rreth vitit 785.

Çudirat vazhduan dhe pas vdekjes së tij. Gjakrrjedhura aristokrate e Sirakuzës, e dëshpëruar nga mjekët (si gjakrrjedhura e Ungjillit (Mark. 5.25 - 26) nga sëmundja e pashërueshme mbërriti kur bëhej varrimi i tij. U hodh mbi të e mbytur në lot dhe menjëherë u shërua. Lipsanin e shenjtë e mbyllën në kishën e shën Lukisë ku buronte miro shëruese.

Kristo kopshtari (12 shkurt)

U ushtrua (martirizua) më 12. 2. 1748. Ishte shqiptar. Në moshën 40 - vjeçare shkoi refugjat në Konstandinopojë ku u bë kopshtar. Një ditë kishte dalë për të shitur mollë në pazar. Me një blerës turk nuk ra dakord për pazarin dhe filluan të grindeshin. Turku, që të hakmerrte kundër tij, shpifi se goja i kishte thënë që të ndryshonte besimin e tij. Menjëherë e çoi te gjykatësi dhe sajoi dëshmitarë të rremë, që vërtetonin fjalët e tij. Kristoja me guxim deklaroi se ishte i krishterë, se nuk kishte premtuar asgjë të tillë dhe se nuk e ndryshonte fenë e tij pavarësisht nga mijëra e mijëra dënime që mund të merrte. Kadiu urdhëroi dhe e goditën me shkop pa mëshirë në kokë sa u gjakos. Pastaj e futën në burg, ku rrinte me këmbët e fiksuara në "drurin", ku nuk mund t'i lëvizte dot - ishte

një torturë e tmerrshme. Në burg ishte dhe dietari i dëgjuar Konstandin Dhapontes, që më vonë u bë murg me emrin Qesar. Ky, më vonë shkroi martirizimin e shenjtorit. Me ndërhyrjen e tij këmbët iu liruan. Gjithashtu i sollu ushqim që të forcohej, por dëshmorit të ri nuk i mjaftonte flijimi i jetës së tij që po afrohej, por deshi të ofronte një sakrificë të vogël më tepër: të rrinte pa ngrënë e pa pirë për Jisuin! I dha Dhapontes një mprehës prej çeliku me vlerë që kishte në ripin e tij, që ta shiste për të kryer Liturgjitë për shpirtin e tij. Më në fund i prenë kokën dhe kështu fitoi kurorën e shumë-dëshiruar në Mbtretërinë e Qiejve dhe një vend nderi në Agjiologjin e Kishës. "Kristoja, duke u prerë për dashurinë e Zotit, u bë kopshtar i vendit të Edenit [Parajsës]".

Një ndihmës në rrugën e shpëtimit

Kohët e fundit është botuar libri "Vajtimi për atdheun e humbur", i dyti i Serisë së librave shpirtërore. Ai mund të na japë një ndihmë të madhe, sidomos tani në periudhën e Kreshmës së Madhe, kur të gjithë ftohemi të ngrihem me lart shpirtërisht nëpërmjet vetsakrificës, përlësisë dhe pendimit. Më poshtë po japim një fragment nga ky libër:

"Porta e Edenit tashmë është e hapur! Druri i Kryqit si levë e shembi, dhe i pari pioneri ynë që u fut brenda ishte kusari i kryqëzuar, mirënjohësi që shembte dyert dhe futej brenda për të vjedhur.

Le të urrojmë të dashur, që në fund të Kreshmës së Madhe, e cila na drejton në rikthimin në atdhe, të kemi kaluar me të vërtetë të gjithë një pjesë të madhe të rrugës. Na pret lumturia e Jerusalemit të lartë, e Pashkës së përjetshme atje ku tingulli i pastër [dhe i gëzueshëm]" dëgjohet (Lavdërimi i së Martës së Madhe).

Le të vrapojmë vëllezër, le të vrapojmë - na lutet Shën Joan sinaiti. Le të vrapojnë të hyjmë në pallatin e nusërores (Shih Mat. 25.1-13). Por nëse vonohemi - çfarë fatkeqësie! - të paktën le të arrijmë të banojmë diku atje afër. Në

fund të fundit, nëse jemi dembelë dhe të plogësht, të paktën të gjendemi në çdo mënyrë brenda murit të qytetit. Në të kundërt, do të mbetemi jashtë, në shkretëtirën e bishave, d.m.th. të demonëve dhe veseve - larg qoftë! (Shkalla 29.17). Le të vrapojmë vëllezër. Amin!"

E VERTETA HISTORIKE PER ORTHODHOKSINE NUK DUHET TE SHTREMBROHET

Gjatë dhjetëvjeçarit të fundit është shkruar dhe folur shumë në shtyp dhe në media, madje u përmend edhe në konferencën e kohëve të fundit për tolerancën fetare nga shkrimtari Ismail Kadare - që shqiptarët fillimisht ishin katolikë dhe më vonë janë kthyer në orthodhoksë. Kjo është një pavërtetësi për të mos thënë një fallsifikim i qëllimshëm i historisë që bëhet si pasojë e errësimit të arsyes nga një paragjykim dashakeqës i vjetër ndaj orthodhoksisë.

Por e vërteta historike duhet thënë siç është:

Kishat në krejt territorin e Ballkanit, i banuar, siç dihet, nga paraardhësit tanë arbër, nga grekët dhe më vonë nga sllavët, deri në vitin 732 janë varur prej Papatit të Romës dhe pas këtij viti perandori i Bizantit, Leoni III Izauri i kaloi në vartësi të Patriarkanës së Konstandinopolit. Me skizmën, ndarjen e Kishës më 1054, gjithë popujt e Ballkanit, mes tyre dhe shqiptarët, u gjendën krejtësisht kristianë-orthodhoksë.

Konvertimi në katolikë i shqiptarëve filloi pas vitit 1250, kur francezët anzhuinë pushtuan Durrësin në Shqipërinë e Mesme, themeluan qytezën Saint Jacques (Senzhak), Shijakun

etj. Në këtë kohë pushtuesit anzhuinë konvertuan edhe shqiptarin e parë nga orthodhoks në katolik. Numri i pakët i katolikëve u rrit me ardhjen e mëvonshme të kolonëve venetikas, të cilët zaptuan Durrësin, Lezhën, Shkodrën etj., - por numri i tyre mbeti në shifra më të ulta krahasuar me popullatën orthodhokse (lexo: Histori e Bizantit nga Ostrogorski, Baylli; Meyers Lexikon 1890 etj.).

Për të mos vazhduar më tej, vlen të theksoj meqë alergjia ndaj orthodhoksisë është sa stupide aq edhe antikombëtare, sepse, ndër të tjera, edhe Heroi ynë Kombëtar Gjergj Kastrioti vjen si nga i jati, ashtu edhe nga nëna e tij prej familjeve të pastra orthodhokse. Pas rënies nën sundimin turk të popujve orthodhoksë ballkanikë serbë, grekë etj., sidomos pas rënies më 1453 të Konstandinopolit, Gjergj Kastriotit i mbeti si e vetme alternativë vazhdimi i aleancave me fuqitë

katolike si Papa i Romës, mbreti i Napolit etj., dhe në këtë kohë katolicizmi u bë shpresa e fundit e popullit shqiptar për të shpëtuar prej turqve islamë (lexo: Histori e Skënderbeut F. Noli 1947; Histori e Shqipërisë 1959, etj.)

Megjithatë shumica e të krishterëve shqiptarë mbeti orthodhokse, dhe këtë e dëshmojnë edhe arbëreshët e Italisë, - të cilët ndo-

nëse jetojnë prej mbi 500 vjet brenda trojeve krejtësisht katolike italiane, - ata edhe sot e kësaj dite praktikojnë besimin kristian sipas traditës së hershme, në ritin orthodhoks, fenë e parë dhe më të vjetrën mono-teiste të shqiptarëve.

Dr. Miltiadh Veveçka

“KRESHMA - një udhëtim në thellësi të shpirtrave”

Të krishterët Orthodhoksë, kudo në botë, fillojnë sot udhëtimin e tyre të përvitshëm shpirtëror të Kreshmës së Pashkës. Një udhëtim, që i udhëheq në thellësitë e shpirtrave të

tyre, duke kontrolluar e përgatitur veten për festimin e hareshëm të Pashkës, Ngjalljen fitimtare prej së vdekuri të Zotit tonë.

Kështu, ne mund të themi, se qëllimi dhe synimi

parësor i kreshmimit është, së pari, të na bëjë të ndërgjegjshëm për Perëndinë. Kreshmimi i vërtetë përfshin uri të vërtetë. Do të thotë mohim të ushqimit të (vijon në faqe 10)

Nesër do të oshëtijnë kambanat...

Zoti im, nesër, të dielën, me agimin do të oshëtijnë kambanat. Në të gjithë rruzullin do të shpërndahet jehona e tyre metalike dhe e ëmbël. Do të na zgjojnë, edhe mua edhe vëllezërit e mi. Do të drejtohen te të gjithë bijtë e tu. Do të na ftojnë në Tempullin Tënd, për të të takuar Ty, të të flasim. Do të na kujtojnë se Tryeza e Darkës Mistiche shtrohet dhe është koha të vijmë e të zëmë vendet tona afër Teje. Nesër në mëngjes do të oshëtijnë kambanat.

Sikur i dëgjoj që tani të jehojnë brenda në pjesën e shpirtit tim, dhe të kërkojnë të më shkëputin nga ndonjë ëndërr dhe të më zgjojnë nga gjumi im i thellë.

Duhet që ta rrëfej. Ndiej se në lëvizjet e mia të përditshme jam i narkotizuar. Se ndërsa kam mendimin e gabuar se nuk më shpëton asgjë nuk jetoj realitetin. Se nuk ndërtoj dhe nuk përballoj me sy të zgjuar jetën time.

Qepallat e mia janë të hapura plotësisht. Duart e mia lëvizin. Të gjitha ndjenjat e mia funksionojnë. Por me gjithë këtë ndihem se jam i narkotizuar. Më ka narkotizuar de-hja e epokës sime, vera e fortë e gjërave materiale dhe e komoditeve që ofron shekulli. Dhe gjendem i rrethuar brenda në ëndrrat. Librat që lexoj, gazetatat që ndjek, revistat që shfletoj, të gjitha më flasin për gjërat materiale dhe ushqejnë me planet e tyre të guximshme ëndrrat e mia.

Dhe brenda në këto ëndrrat e mia shastisem. Humbas ndjenjën e realitetit. Nuk konceptoj botën që ekziston larg gjërave materiale. Nuk mendoj shpirtin tim. Nuk kërkoj dritën e forcën hyjnore. Harroj praninë Tënde dhe ekzistencën e qiellit. Për këtë dhe kambanat i dëgjoj shpesh, por nuk i kuptoj. Nuk arrij të zbërthej lajmin që sjellin në qenien time dhe në jetën time. Bien, bien por nuk më zgjojnë vazhdoj të rri në ëndrrat tokësore. Në komoditet, në pasuritë në udhëtimet dhe në çdo gjë tjetër që përbën qartë një jetë tokësore. Dhe nuk përgjigjem në ftesën e tyre.

Por, Zoti im, sonte u ndez në shpirtin tim një dëshirë e zjarrtë.

Dua nesër në mëngjes të ndiej jehonën tronditëse të kambanave të Tua. Të më zgjojnë nga gjumi im i thellë. Të dëgjoj me veshët të hapur të shpirtit tim lajmin që do më thonë. Dhe duke shkundur nga qepallat e shpirtit tim narkozën dhe duke braktisur ëndrrat e gënjeshtërtë, të përgjigjem në ftesën Tënde të Shenjtë. Të vrapoj në shtëpinë Tënde të shenjtë, në Tempullin Tënd. Të jetoj Meshën, të sillem me atë përpara fronit Tënd, të shijoj shkëlqimin Hyjnor të Madhësisë Tënde, të ofroj shpirtin tim dhe të më ofrosh Hirin Tënd. Të bashkohem me Ty.

Kambanat e nesërme dua t'i ndiej si një kushtrim, si një ftesë të shenjtë, që do të më ftojë në atë festë të gëzuar qiellore. Zoti im. Largo nga brenda meje narkozën. Çaje perden e errësuar të dyshimit nga qepallat e shpirtit tim. Jepmë shikim të qartë që të shoh dhe të ndiej dhe të jetoj gjithçka që do të ndodhi brenda në Tempullin Tënd. Dita ime e nesërme do të jetë një ditë e madhe. Një mbyllje e shenjtë e javës që shkoi. Një hapje e bekuar e javës, që do të nisi. Zoti im.

Nesër në mëngjes do të gjëmojnë kambanat. Bëmë të denjë të ngrihem nga shtrati i gjumit, të shkëputem nga narkoza materiale dhe të vrapoj në Tempullin Tënd të takohem me Ty.

Të faleminderit!

Përgatiti: Dhjakon Joan Terziu

Ata që punuan për Kishën tonë

Lindi në Gjinavec të rrethit të Peshkopisë, në vitin 1896. Mbas mbarimit të shkollës, shërbeu në Shpat të Elbasanit si prift për 3 vjet. Më pas shërbeu në Gollobordë, deri sa jetoi. Gjatë periudhës që shërbeu si prift mori kërcënime për vrasje nga persona joorthodhoksë.

Një ditë të martë, duke vajtur për të pagëzuar një fëmijë në fshatin Vërnice, u vra gjatë rrugës nga tre persona, të cilët i kishin zënë pritë. Vrasësit kishin edhe precedentë të tjerë. Arsyeja e këtij krimi të shëmtuar ishte mbrojtja që ai i bënte fesë orthodhokse.

Vdiq në vitin 1941, në moshën 45-vjeçare, duke lënë gruan dhe dy fëmijë jetimë.

Dy prej vrasësve u ekzekutuan nga shteti në Peshkopi, njëri prej tyre nga frika e hakmarrjes u çmend dhe vdiq në psikiatri.

At Stanko Ilia Koja

Më pas një zjarr që përfshiu fshatin dogji gjithçka, por kisha e Shën Kollit, ku shërbeu Ilia Koja, fatmirësisht shpëtoi. Por më pas disa persona të panjohur i vunë edhe asaj zjarrin.

Kërkesa e të gjithë besimtarëve orthodhoksë të fshatit është që kisha e Shën Kollit në Gjinavec të rindërtohet.

Spase Koja

“KRESHMA -

- një udhëtim në thellësi të shpirtave

(vijon nga faqja 9)

vetes gjatë kohës së urisë. Etërit e Kishës rekomandojnë, se gjithmonë duhet të ngrihemi nga tavolina, duke ndjerë se mund të kishim ngrënë më tepër. Gjatë këtyre çasteve sakrifice e përpjekjeje, thirremi të kthejmë mendjet tona drejt Perëndisë dhe të kujtojmë veten për vartësinë tonë të plotë te Ai. Të gjitha bekimet e je-

tës - ushqimet, pijet dhe shëndeti - vijnë nga Ai. Ai është dhënësi, ushqyesi dhe burimi ynë i jetës. Kreshmimi na bën ne shumë të vetëdijshëm për këtë vartësi nga Ai.

Tjetër qëllim i kreshmimit, është të na ndihmojë të kultivojmë vetëdisiplinimin në jetën tonë. Mentaliteti i botës është të kënaqësh dëshirat e tua kurdoherë kur ke mundësi. Ndërsa jeta kristiane paraqet një të anasjelltë radikale, të një të menduari të tillë. Kisha na thërrret të disiplinojmë mendjen, trupin dhe shpirtin tonë. Derisa të mendojmë të kontrollojmë zakonet, veprimet dhe mendimet tona dhe të vëmë tërë qenien tonë nën pushtetin e Krishtit, ne nuk mund të rritemi kurrë ashtu siç duhet në jetën e krishterë.

Qëllimi i tretë i kreshmimit, është të veprojë në jetën tonë si një burim ndriçimi.

Nëse kreshmimi kombinohet me më shumë lutje e veprime bamirësie, atëherë Kreshmët bëhen një periudhë zbulimi dhe gjetjeje. Historikisht, Perëndia u ka dhuruar atyre njerëzve që kanë kreshmuar dhe kanë përqendruar tërë që-

nien e tyre mbi Të. Në jetën e Jisuit, ashtu si edhe në jetën e shumë personazheve të Ungjillit dhe të shenjtorëve të Kishës, ne shikojmë se momentet kur ata takuan Perëndinë, qenë periudha të kreshmimit.

Së fundi, kreshmimi na ndihmon të çlirojmë veten nga diktatura e trupit dhe shpirtit. Mos e shikoni atë si një dënim personal ose si diçka negative, por si diçka pozitive. Nëse udhëhiqet nga Shpirti i Shenjtë kreshmimi duhet të japë frytet e Shpirtit të Shenjtë, i cili përfshin mbi të gjitha dhuratën e gëzimit. Këtë na kujtojnë himnet në fillim të Kreshmëve: “Me gëzim le të hyjmë në fillimin e Kreshmëve, e le të mos jemi me pamje të trishtuar. Janë 40 ditë të Kreshmëve dhe të gjitha le t’i mbajmë me gëzim”.

Kështu, le të fillojmë të gjithë udhëtimin tonë të Kreshmëve, me një kuptim të duhur të kreshmimit. Le të përqijemi të kreshmojmë me gjithë qenien tonë, duke bërë këtë udhëtim drejt Pashkës, kohë zbulimi të vërtetë dhe përtëritjeje në marrëdhënien tonë me Perëndinë e Gjithëpushtetshëm e Njeridashës.

Kalendari i Liturgjive Hyjnore, MARS 2004

3 E Mërkurë + Dësh. Eftropi, Kleoniku, Vasilisku. Jerod.

Theodoriti

5 E Premte + Oshd. Kononi. Konon kopshtari. Osh. Marku (*II e Akathistit*)

6 E Shtunë + Të 42 dësh. e Amorit. Gjetja e Kryqit nga Sh. Elena

7 E Diel + II KRESHMËS (Grigor Pallamai). Jerod.

Efremi, Vasileu, etj.

9 E Martë + Të 40 dësh. e Sebastisë. Qesar mjeku. Dësh. Urpasioni

10 E Mërkurë + Dësh. Kodrati. Anastasia patricia. Dësh. i ri Mihaili

12 E Premte + Omol. Theofani. Grigor Dialogu. Osh. Simeoni i ri (*III e Akathistit*)

13 E Shtunë + Transf. i lips. të Niqiforit të Kon/pojës. Jerod. Mario

14 E Diel+ III KRESHMËS (Falja e Kryqit). Osh. Benedikti, Efksimoni

17 E Mërkurë + Osh. Aleksii, njeriu i Perëndisë. Omol.

Theostirikti. Dësh. Marini

19 E Premte + Dësh. Krisanthi e Daria. Dësh. i ri Dhimitri (*IV e Akathistit*)

20 E Shtunë + Osh. e vrarë në Manastir. e Sh. Savës. Dësh. i ri Mironi

21 E Diel + IV KRESHMËS (Joani i Shkallës). Omol. Jakovi. Osh. Serapioni

23 E Martë Kanoni i Madh.

Dësh. Nikoni e 199 nxënësit e tij

24 E Mërkurë + Jerod. Artemoni. Partheni i Kon/pojës. Të 8 dësh. në Çezare

25 E Enjte + Ungjillëzimi i Hyjlindësës (Evangjelizmoi)

26 E Premte + Kr/engjëlli Gavriil. Të 26 dësh. e Gotisë (*Akathisti i plotë*)

27 E Shtunë + Oshg. Matriona e Selanikut. Dësh. Filiti e Lidia me fëmijët e tyre

28 E Diel + V KRESHMËS

(**Maria e Egjiptit**). Ap. Irodioni nga të 70. Osh. Ilarioni

31 E Mërkurë + Ipati i Gangrës. Omol. Akaqi. Inocenti i Moskës

NGJALLJA

Organ i Kishës Orthodhokse
Autoqefale të Shqipërisë

**Themelues: Kryepiskopi
Anastas**

**Del nën kujdesin e Këshillit
Botues**

Kryeredaktor: Thoma Dhima

Adresa:

**Kryepiskopata Orthodhokse,
Rruga e Kavajës, Nr. 151
Tiranë**

Tel: (042) 34-117, 35-095.

Fax: 32-109

**Shtypur në shtypshkronjën
“Ngjallja”**

Mendime për një edukim të ekuilibruar

(vijon nga numri i dhjetorit)

“Harxhojmë kaq lekë në mësim private, për gjuhë të huaja dhe nuk kemi të drejtë të kemi pretendime?”- thonë prindërit.

Ç’do të thotë të jetë i pari i klasës? Kjo varet nga shkalla e intelektit, nga zgjuarsia, nga puna dhe munda i tij. Është fjala për një fëmijë të kujdesshëm, të disiplinuar, logjik? Jo. Është diçka më e gjerë. Është fjala për atmosferën që fëmija ka në shtëpi, shëndetin e tij, mënyra me të cilën pranon ose refuzon aftësitë e tij për të mësuar, mënyra me të cilën pranon të jetë i ndryshëm nga fëmijët e tjerë, mënyra me të cilën pranon të jetë i ndryshëm nga ideja që ka krijuar para se të shkojë në shkollë, ose para se të shkojë në klasën që ndodhet. Së fundi, qëndrimi i prindërve përpara situatave të paevitueshme nga hutimi deri tek problemet më thelbësore, probleme që vijnë nga mënyra e të menduarit ose nga karakteri i tij.

Kështu mbytet dhe vuan shpirti fëmijor, pastaj mbërrin moshë e adoleshencës, fëmija ngre krye, shpesh shumë egër, duke i hedhur të gjitha në erë.

Albin Michel në librin e tij “Nga djepi në shkollë - rrugët e suksesit” (1966) thotë : “E dimë më mirë se kushdo tjetër se, një fëmijë nuk ka sukses në shkollë, nëse nuk ndjehet mirë në jetën e tij. Suksesi i vërtetë në shkollë shoqërohet me një qetësi shpirtërore në familje. Në qoftë se e harrojmë këtë bëjmë një gabim të madh pedagogjik.”

Që të jemi më të saktë duhet të themi se nxënësit e mirë, si edhe të këqijtë formohen që në shtëpi. Një rol kryesor, siç theksuam, luan atmosfera familjare. Është tepër e rëndësishme për fëmijën të jetojë midis një çifti të lumtur, të ndjejë lumturinë e prindërve të tij, sepse fëmija e ndjen lumturinë ose fatkeqësinë e prindërve. Në këtë drejtim askush nuk mund ta mashtrrojë. Ka nevojë të jetojë fundjavat me prindërit e tij, si edhe pushimet e verës. Ka nevojë të përqafojë nënën para se të flejë, të bisedojë me të atin. Nuk duhet të harrojmë se kur zemra e tij nuk kënaqet,

truri i tij bllokohet, prandaj pedagogu i madh zvicerian Adolf Ferrer shkroi: “Duam ose nuk duam ne, familja përbën djepin ku endet gjithë bota e ndjenjave të fëmijës dhe pikënisja për një sukses ose disfatë shkollore dhe si rrjedhim e gjithë jetës së tij shoqërore”.

Fëmijët e sotëm, qoftë të shkollave shtetërore apo private janë

pa pjesëmarrjen e prindërve dhe të gjithë familjes. Janë shumë të rralla ato familje që luten së bashku me fëmijët qoftë edhe të shtunën, apo në tryezën e drekës.

Të dielën, në vend që të shkojnë së bashku me fëmijët në kishë i lënë të flenë, duke u justifikuar se kanë nevojë për çlodhje, kanë nevojë për gjumë, duke u hequr mu-

tepër të ngarkuar me mësimet shkollore e jashtëshkollore: (gjuhë të huaja, aktivitete sportive, kompjuter, studim). Të gjitha këto zënë orë të tëra dhe janë në kurriz të gjumit. Fëmijët 6-7 vjeç flenë, e shumta, 8 orë në një kohë kur fëmijët e kësaj moshe duhet të flenë deri në 12 orë në ditë dhe ata 16 vjeç deri 9 orë në ditë

Kështu vëmë re se e gjithë jeta e organizuar e fëmijës është e mbingarkuar.

Por paralelisht me ndrydhjen e ndjenjave të fëmijës, ndrydhet edhe bota shpirtërore e tij.

Dihet se çdo edukim fetar i fëmijës nuk mund të ketë rezultat

ndësinë e pranisë së tyre në kishë. Pra, mënjanohet ndjenja fetare që është një anë tjerë e ndjenjave në jetën e fëmijës, e cila është sa e rëndësishme aq dhe themelore. Ndrydhja dhe përbuzja e ndjenjës fetare ka pasoja katastrofike në zhvillimin psikologjik të njeriut - theksojnë psikologët e mëdhenj. Jong shkruan: “Në shekullin e dritave dëbojnë Perëndinë nga zemrat e fëmijëve dhe nuk shohin që në vend të tij vendosin një Perëndi tjetër, Perëndinë e tmerrit.”

Edmond Rochedieu thekson: “Fatkeqësisht, shumë shpesh harrojmë se ajo që njeriu ka nevojë që të jetojë është besimi, shpresa,

dashuria, dija. Por, këtë dije, ne e vëmë të parën dhe mbysim të gjitha dëshirat e tjera jetësore të fëmijës”. Flasim për një besim të fortë që buron nga një besim i gjallë. Për këtë Edmond Rochedieu në librin e tij “Drejt thellësisë së shpirtit” shkruan: “Në shpirtin e njeriut digjet një flakë e brendshme dhe rrezet e saj ndriçojnë dhe ngrohin jo vetëm personin, por direkt ose indirekt gjithë ambientin e tij”. Dhe pikërisht nga ky fuqizim duam të privojmë fëmijët tanë, të shuajmë këtë flakë.

Në thelb, në vend që ta ushqejmë ndjenjën fetare e mbysim dhe e shtypim. Kuptimi i Perëndisë është i mbjellë tek njeriu, por nëse nuk drejtohet në kohë rrezikojmë të krijojmë një të rritur që nuk ka asnjë dëshirë për lutje.

Çfarë mund të bëjmë? Shumë gjëra. Të rishikojmë qëllimet e arsimit tonë, sepse arsimim duam t’u japim fëmijëve tanë jo njohuri të përcipta. T’u japim mundësinë të çlodhen. “Teknika e pushimit sjell rezultatin e teknikës së punës.”- shkruan Andre Maurois. T’i rrethojmë me dashuri, sepse kjo dashuri është klima më rezultative për zhvillimin e përparimin e fëmijës. “Gëzimi që sundon në shtëpi çdo orë të jetës është një faktor ekuilibri e harmonie për fëmijën - shkruan Suzanne Simon - një burim gëzimi që do reflektojë tek fëmija dhe do ta bëjë të shkojë duke kënduar në shkollë.” Kjo shkollë duhet të përpiqet që të bëhet një shkollë zemre dhe shpirti që do përgatisë njerëz të ekuilibruar.

Përgatiti: Nafsika Melo

FALËNDERIM

Falënderojmë përzemërsisht dhe me mirënjohje të thellë firmat dhe donatorët vendas e të huaj si “Diekat”, “Përparimi SH. A” Durrës, “Polisterol”, “Avin Albania, SH.A”, “M.T. Construction, Sh.p.k” etj. për ndihmesën e çmuar që dhanë për Krishtlindjet me një kontribut prej 340.000 lekësh në dobi të të të varfërve dhe atyre në nevojë.

Gjithashtu falënderojmë ngrohtësisht komunitetin e Kishës Orthodhokse të Amerikës për dhuratat e Krishtlindjeve (lodra dhe ëmbëlsira) për 151 fëmijë jetimë, të cilat u përgatitën në pako nga stafi i zyrës “Diakonia Agapes”.

*Me dashuri në Zotin tonë Jisu Krisht
Grupi i Grave “Përhapja e dashurisë”,
Tiranë*

Kasetë dhe Cd me shërbesat e Pashkëve

Regjistrimi u krye në studion e Radios "Ngjallja" nga Eduard - Arsen Dashi.

Ngjallje! Qendra dhe baza e besimit të krishterë, ashtu siç e vlerëson Apostull Pavli: "Nëse Krishti nuk u ngjall, atëherë i kotë është predikimi ynë, i kotë është dhe besimi juaj" (I. Korint. 15.14).

Ngjallje! Gëzimi i Krijesës, e krentja më e madhe e Orthodhoksisë, që shndrit pas dimrit të zisë për Kryqëzimin e Shpëtimtarit "i cili mëkatet tona i mbajti vetë në trupin e tij mbi dru" (I Petro 2.24).

Për Kishën e Shqipërisë, Ngjallja ka një karakter edhe më të theksuar. Pas dhjetëvjeçarëve të kryqëzimit të saj nga regjimi ateist, tashmë po rijeton ngjalljen e saj. Jeton mrekullinë e jetës së re.

Kështu, mesazhi i gëzueshëm, që ka tronditur mbarë rruzullin, tingëllon në mënyrë më festive në këtë vend të shumëvujtur dhe forcon shpresën për kapërcimin e çdo Golgothaje personale apo kolektive.

Ky mesazh erdhi tani që presim të fillojë kreshma e Madhe dhe shërbesat e mrekullueshme të Pashkëve, nëpërmjet kasetës dhe CD "Himne Kishtare Bizantine 4", të kënduara nga Kori bizantin "Shën Joan Kukuzeli" i Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë, i cili drejtohet nga mësuesi i tij dhe kompozitori i himneve Arkim. Justini. Ajo përmban të plotë Shërbesën e Ngjalljes.

Korçë - Kremtim festiv në Kishën e Shën Thanasit

Në një kodër të bukur, në lindje të qytetit të Korçës ndodhet Kisha e Shën Thanasit, prej së cilës ka marrë emrin edhe vetë kodra.

Kjo kishë u rrafshua plotësisht në kohën e diktaturës, u rindërtua në formë të thjeshtë me iniciativën e besimtarëve në fillimet e demokracisë dhe u rikonstruktua tërësisht prej Mitropolitit Joan në vitin 2002 duke marrë pamjen e bukur që ka sot.

Sipas traditës, dita e shenjtë, 18 janari, tërheq në këtë kishë të gjithë besimtarët e qytetit, por këtë vit kjo festë pati një të veçantë, që e bëri më madhështore këtë festë, sepse me bekimin e Mitropolitit Joan dhe nën drejtimin e priftit të kësaj kishe At Spiro Katundit në vigjiljen e kësaj feste, më 17 janar u organizua një koncert madhështor me pjesëmarrjen e korit të fëmijëve, korit dinjitoz bizantin të kësaj kishe, si dhe këngëtarë të muzikës së lehtë dhe aktorë që interpretuan këngë me tematikë fetare dhe poezi të përzgjedhura nga krijimtaria shumëvjeçare e At Spiro Katundit. Koncerti u shoqërua edhe me një film dokumentar për historikun e kësaj kishe, prodhuar me rastin e kësaj feste nga televizioni lokal "Kristal Plus".

Ditën e diel datë 18 janar, që në orët e para të mëngjesit kisha u gjallërua nga një numër shumë i madh besimtarësh, të cilët ndoqën Liturgjinë Hyjnore të kryesuar nga Mitropolitit i dioqezës së Korçës, Imzot Joani. Mbasi u shpërnda na-

të kishave të reja dhe të vjetra me vlerë monumentale të dioqezës së Korçës. Punimet ishin realizuar me shumë mjeshtëri nën drejtimin e mësuesit Llazi Dengo dhe lanë mbresa të thella tek vizitorët. Në shenjë mirënjohjeje, këtyre nxë-

e kryer, të sponsorizuara nga shtypshkronja "Kotti" dhe të shoqëruara me foto nga mjeshtri fotograf Eliano Kalemi.

Në këtë mënyrë kjo festë, duke pasur jo vetëm karakterin madhështor festiv por edhe atë edukativ,

fora dhe të gjithë morën bekimin e Tij, pjesëmarrësit në këtë ceremoni kaluan në hajatin e kishës, ku u çel ekspozita e nxënësve të talentuar të viteve të para të shkollës artistike "Tefta Tashko" të qytetit të Korçës. Në këtë ekspozitë u paraqitën 28 punime në vaj dhe grafikë

nësve iu dhuruan edhe komplete bojërash të sponsorizuara nga besimtari Vaskë Gjoka.

Ajo që binte në sy në këtë pannaire të madh festiv ishte organizimi i përsosur, ku nuk mungonin as fletëpalosjet që iu shpërndanë besimtarëve për të gjithë aktivitetin

është një shembull i mirë që do të vazhdojë edhe në të ardhmen.

Grigor Mulla,
Thoma Piluri,

☀

**Kisha e
Shën Thanasit
në qytetin
e Korçës,
e rindërtuar
nga
themelet**

☀